

אשכול התמחות - עיצוב

פרויקט גמר בהיקף: 3 יחידות לימוד

מהדורה ניסויית תשע"ז – תש"פ טיוטה

סמל השאלון: 891387

מגמת אמנויות העיצוב

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

תוכן העניינים	
אודות רפורמה	עמוד 3
תשע"ז - תש"פ, תוכנית הלימוד בהיקף 3 יח"ל	עמוד 4
תוכנית הלימוד, מבנית 1 ומבנית 2	עמוד 5
התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית	עמוד 6 - 7
התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית	עמוד 8-9
בחינת בגרות: מרכיבי הבחינה, תיאור התוצרים, עוגת הציון: חלוקה ל-%	עמוד 10-11
אופן הזמנת בוחן ודווח לאגף הבחינות	עמוד 12

מהדורה ניסויית תשע"ז - תש"פ

מגמת אמנויות העיצוב

עמוד 2

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

אודות הרפורמה

מקצוע ההתמחות: עיצוב, במגמת אמנויות העיצוב, ילמד בהיקף של עד 630 שעות, (21 ש"ש בכיתה י- י"ב)

בחינת הבגרות תתקיים בכיתה י"ב באחת משתי האפשרויות:

פרויקט גמר בהיקף 3 או 5 יחידות בהערכה על ידי בוחן חיצוני.
ציון והיקף יחידות הלימוד ירשמו בחלק עליון של תעודת בגרות.

מהדורה ניסויית תשע"ז- תש"פ

עמוד 3

מגמת אמנויות העיצוב

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

תשע"ז – תש"פ

תלמיד מגמת אמנויות העיצוב אשר התחיל את לימודיו במגמה בכיתה י'			קהל היעד:
90 שעות	יסודות העיצוב	מבנית 1	יחידות לימוד:
270 שעות	מעבדת עיצוב	מבנית 2	
360 שעות	עיצוב	891387	

מהדורה ניסויית תשע"ז - תש"פ

מגמת אמנויות העיצוב

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

תשע"ז – תש"פ

פרקי תוכנית לימוד	מטרות		
פרק א : מבוא (3 שעות) פרק ב : יסודות השפה החזותית (15 שעות) פרק ג : עקרונות השפה החזותית (15 שעות) פרק ד : מקורות השראה (10 שעות) פרק ה : תהליך העיצוב מהרעיון ועד המוצר (32 שעות) פרק ו : תקשורת חזותית (12 שעות)	דגש יושם על הוראת השפה ומילון מושגים. פרק יסודות העיצוב הוא תנאי להצלחה בהמשך במעבדת העיצוב. חובה לעקוב אחר תוכנית הלימוד	יסודות העיצוב	מבנית 1
פרק א : שפה חזותית (60 שעות) פרק ב : מיני פרויקטים (90 שעות) פרק ג : התנסות במחקר עיצוב (30 שעות) פרויקט גמר (90 שעות)	מעבדת העיצוב מאפשרת לתלמיד להתמודד עם מיני פרויקטים תוך התנסות בחשיבה עיצובית, פתוח שפה אישית ומיומנויות ביצוע נדרשות.	מעבדת עיצוב	מבנית 2

מהדורה ניסויית תשע"ז - תש"פ

מגמת אמנויות העיצוב

עמוד 5

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית	יסודות העיצוב	מבנית 1
<p>הפרק יאפשר מעורבות של הלומדים דרך למידה פעילה וחוייתית. תוכנית הלימוד מספקת אפשרות לפרשנות אישית של התלמיד ומזמנת שילוב דוגמאות עדכניות הממחישות את עקרונות ומושגי היסוד הנלמדים.</p> <p>הערכה: תלקיט = תלקיט מתמקד בתיעוד תהליכי הלמידה ולכן הוא מהווה "אוטוביוגרפיה" של התלמיד. התלקיט הוא "יצירה אישית" של תלמיד ולכן כל תלקיט שונה ממשנהו. בתלקיט יוצגו מטלות ביצוע של כל שלב המשקפות התפתחות אישית של התלמיד במקצוע. (מתוך חוזר מנהלת כללית ג' סיוון, 1 ביוני 2014 עמ' 125 - 128)</p> <p>בבחינת הבגרות בכיתה י"ב יוצג התלקיט לבוחן ובו מטלות ביצוע בכל אחד מששת פרקי הלימוד. מומלץ לשלב בין שיטות הערכה שונות לאורך השנה: בחנים, בחינות, עבודות חקר לדוגמא: השוואה בין מוצרים, הכרות עם תכונות חומרים, דיון בטבע כמקור השראה וכדומה, מומלץ לאפשר לתלמידים להעביר בכיתה הרצאות או מערכי שעור בליווי מטלות ומצגות אשר יבוצעו לאורך השנה.</p>		
<p>30% כל פרק אשר יוצג בתלקיט = 5% (30=5x6)</p>	<p>ערכו של תלקיט בבחינת הבגרות</p>	

מהדורה ניסויית תשע"ז – תש"פ

מגמת אמנויות העיצוב

עמוד 6

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

<p>התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית</p>	<p>מעבדת העיצוב</p>	<p>מבנית 2</p>
<p>מעבדת העיצוב תוקדש לפתוח חשיבה עיצובית אצל התלמיד, תוך דגש על יצירתיות וחשיבה ביקורתית.</p> <p>התלמיד יפתח מיומנויות נדרשות. אלו יאפשרו ליצור בשדה החזותי לצד היכולת לחדש. מומלץ להציג בכל שעור דוגמאות מתולדות האמנות ותולדות העיצוב, וכמובן מהסביבה הקרובה.</p> <p>מטרתו של פרק א': לאפשר לתלמיד להכיר את מרכיבי השפה החזותית ולרכוש מיומנויות יסוד תוך התנסות בעבודה אישית. לדוגמא: הפשטה, סגנון צורני, עיסוק במושג חלל, פוזיטיב-נגטיב בצורות, שימוש במקור השראה בעיצוב, יצירת פטרן דו ממדי ותלת ממדי, עיסוק בצבע ועוד.</p> <p>פרק ב': התנסות במטלות ביצוע - "מיני פרויקטים" דרכם התלמיד מכיר ומתנסה באתגר העיצוב תוך רכישת מיומנויות חקר. לדוגמא: עיצוב כרזה מעבירה מסר או כרזה מידענית, עיצוב סדרת אריזות, עיצוב קטלוג, עיצוב סדרה של מוצרי מתנה. עיצוב כמענה על בעיה. שילוט עבור מקום בעל אופי ייחודי כמו: "מוזיאון הילדים" בחולון או "גן החיות התנכי" עיצבו תוך התייחסות לשקולים של איכות הסביבה, עיצוב משפחה בעלת מאפיינים צורניים אחידים ועוד.</p>		

מהדורה ניסויית תשע"ז – תש"פ

עמוד 7

מגמת אמנויות העיצוב
משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

מבנית 2	מעבדת עיצוב	התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית
---------	-------------	--

התוכן של הפרויקט במעבדת העיצוב יילמד באופן אשר מדגיש למידה משמעותית. מומלץ לשלב בו מרכיב של מעורבות חברתית, קהילתית

התוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית היא פתוח של התכניות למחויבות אישית ולבגרות חברתית, והיא מבוססת על הגישה הפדגוגית של למידה מתוך שירות: ERVING LEARNING הגישה מקדמת תהליך של למידה משמעותית הכולל שלושה מרכיבים: שירות קהילתי משמעותי, תהליכים מובנים של עיבוד ההתנסות, רפלקציה ולימוד עיוני. (מתוך חוזר מנהלת הכללית ג' סיוון התשע"ד \ 1 ביוני 2014)

מטרות העל:

מוטיבציה למעורבות ואחריות חברתית, קהילתית ואזרחית. בניית זהותם החברתית והתרבותית של התלמידים במטרה לעודד ערך עצמי, שייכות ומחויבות לקהילה לחברה ולמדינה. ההנחה היא שהתנסות פעילה במצבי חיים המלווה בשיח ערכי ואפקטיבי מקדמת למידה משמעותית על עצמי על זולתי. מעורבות חברתית פעילה תורמת לתחושת ערך ומשמעות ולדימוי עצמי חיובי.

עקרונות הפעולה שביסוד התוכנית:

למידה פעילה, הקניית מיומנויות אישיות ובין אישיות, מתן מענה לצרכים בקהילה. (מתוך חוזר מנכ"ל, ג' סיוון תשע"ד \ 1 ביוני 2014)

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל

מבנית 2	מעבדת עיצוב	התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית
---------	-------------	--

מעבדת העיצוב מזמנת לתלמיד אתגר, דרך מיוחדת להביט על המציאות תוך ניתוח ויישום עקרונות של פתוח ועיצוב מוצרים וסביבות. במרכז הדיון עומד האדם, השיקולים השונים אשר ישפיעו על פתוח המוצר משלבים בין צרכים אנושיים, דרישות טכנולוגיות, שיקולים של איכות הסביבה של תרבות, של כלכלה ועוד. אך מעבר לאלו ההיבט הערכי שבו השפעתו של התוצר החדש על שפור איכות חיינו מהוו הבסיס לנקודת מבט של המעצב כלפי האתגר העומד בפניו.

מורי ותלמידי מגמת אמנויות העיצוב מוזמנים לשלב בין המשימות השונות במעבדת העיצוב ובין התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית. דרך דיון בפרויקטים העסוקים בקהילה: קהילת הכיתה, קהילת בית הספר או מקום המגורים. המורים והתלמידים מוזמנים לזהות צרכים ולדון בהם לקראת מתן הצעה לפתרון.

מומלץ לאפשר לתלמידים לתכנן מוצר עבור אוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים, לאמץ מרכז קהילתי ולדון בצרכיו או לעסוק בתכנון ושפור סביבות הלמידה בבית הספר תוך שתופי פעולה עם גורמים נוספים במערכת.

מומלץ לפנות וליצור שיתופי פעולה עם עמותות וארגון הפועלים ללא מטרת רווח ו/או מרכזי איכות בקהילה:

לדוגמא: ארגון "לתת", "עלם"- עמותה למען נוער בסיכון, "בית השנטי", עמותת "יד שרה", "אקי"ם", "אלמאנרה"- עמותה לקידום אנשים עם מוגבלות בחברה הערבית, המרכז לעיוור בישראל, "כנפיים של קרמבו", ה"האגודה למען החייל", "החברה להגנת הטבע", "צער בעלי חיים" ועוד.

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר

בהיקף 3 יחידות לימוד

מרכיב בבחינה

אופיו של ה תוצר

מבנית 1

יסודות העיצוב

30%

6X5%

תלקיט מעריך הכולל: דוגמא של תוצר עבור כל אחד משישה פרקי חובה בתוכנית הלימוד. התוצר יישקף את הידע של התלמיד בנושאי הפרק, אין להתמקד בסעיף אחד בלבד מחומר הלימוד.

התלקיט יכיל את משוב המורה לכל מטלת ביצוע.

בבחינת הבגרות בכיתה י"ב יוצג התלקיט לבוחן ובו מטלות ביצוע בכל אחד מששת פרקי הלימוד. מומלץ לשלב בין שיטות הערכה שונות לאורך השנה: בחנים, בחינות, עבודות חקר לדוגמא: השוואה בין מוצרים, הכרות עם תכונות חומרים, דיון בטבע כמקור השראה וכדומה, מומלץ לאפשר לתלמידים להעביר בכיתה הרצאות או מערכי שיעור בליווי מטלות ומצגות אשר יבוצעו לאורך השנה.

מבנית 2

מעבדת עיצוב

70%

20%

תיק עבודות (הנחיות של מיני פרויקט על פי 7D)

2 מיני פרויקטים מלווים בתיק פרויקט המשקף את תהליך העיצוב משלב הגדרת המכוון ועד הצגת התוצר.

20%

מחקר עיצוב – ארגז הכלים למורה

חריש – זריעה - נביטה – הנצה **היקף תיעוד תהליך הפתוח עד 10 עמודים.**

30%

תוצר - ארגז הכלים למורה

פריחה – תקשורת חזותית: סדרה הכוללת לפחות 4 אובייקטים שונים.

עיצוב מוצר: מערכת או סדרה

100%

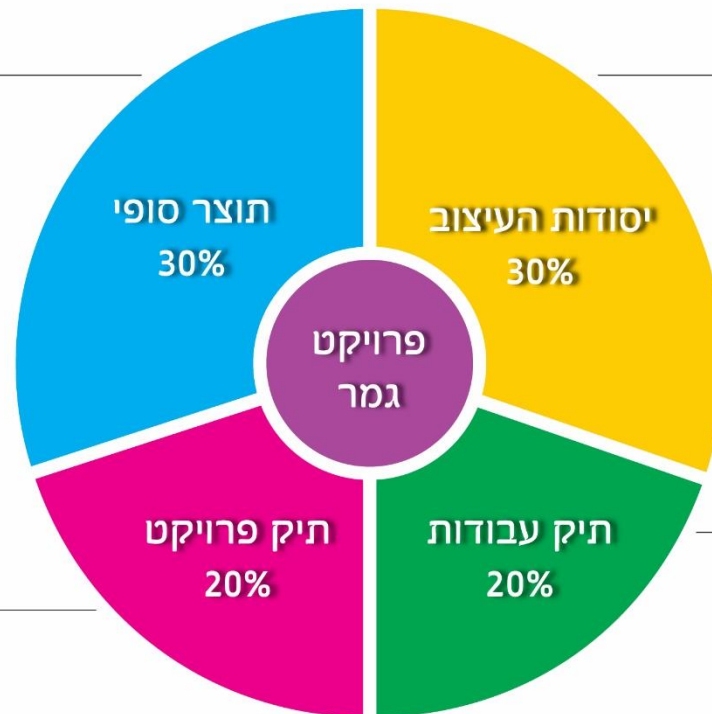
בוחן חיצוני- כיתה י"ב

סמל שאלון: 891387

מגמת אמנויות העיצוב

מהדורה ניסויית תשע"ז – תש"פ

הערכת פרויקט גמר 3 יח"ל

יסודות העיצוב:

פרק זה מאפשר לתלמיד לרכוש ידע ומושגים אשר ישמשו אותו בעתיד בתהליך פתוח מוצר/רעיון. בבחינת הבגרות בכיתה י"ב יוצג התלקיט לבחון ובו מטלות ביצוע עיוניות בכל אחד מששת פרקי הלימוד. התלקיט ישקף את הידע של התלמיד בעולם המושגים של שפת העיצוב. לדוגמא: בוחן, מבחן, עבודה, מצגת מלווה בהרצאה, מערך שער, משחק, כתיבה, אוצרות לתערוכה ועוד.

2 מיני פרויקטים

מלווים בתיק פרויקט המשקף את תהליך העיצוב משלב הגדרת המכוון ועד הצגת התוצר.

פריחה - עידון עיצוב

קריטריונים מחייבים:
- חדשנות
- היקף העבודה

קריטריונים לבחירה מתוך רשימה:

- שימוש במרכיבים חזותיים (קו, צורה, צבע, קומפוזיציה),
- קשר בין מימד רעיוני לטקסט החזותי,
- עיצוב טיפוגרפיה
- קשר בין שימושיות לנראות,
- הנדסת אנוש
- קשר בין חומר וצורה,
- מקורות השראה ומקורות תרבותיים,
- עיצוב בר קיימא

חריש - תשתית עיצוב

הגדרת מטרות ויעדים לפרויקט וכתיבת מכוון עיצוב.

זריעה - מחקר עיצוב

בהמשך לשאלה: מה אני רוצה וצריך לדעת לקראת עיצוב המוצר/תקשורת חזותית, התלמיד יאסוף מידע ויעבד אותו בלפחות מחקר אחד מתוך חמש אפשרויות: מחקר היסטורי/מחקר משתמשים/מחקר צורני/מחקר חומרי, מחקר טרנדים.

נביטה - רעיון עיצוב

העלאת מספר רב של רעיונות לקראת בחירת קונספט סופי.

הנצה - עיצוב קונספט

בחירה ופיתוח קונספט.

הזמנת בוחן להערכת עבודת גמר בהיקף 3 יח"ל

עבודת גמר בהיקף 3 יחידות תיבדק על ידי בוחן חיצוני נציג הפיקוח. יש להעלות בקשה לבוחן חיצוני במערכת על פי הנחית אגף הבחינות.

תלמיד ייבחן בעבודת גמר רק בכיתה י"ב

מרכיבי הבחינה כוללים: יסודות העיצוב, בדיקת מיני פרויקטים ועבודת גמר מלווה בתיק מחקר בהיקף של עד 10 עמודים (כתובים) ובו תיעוד: אפיון – מכוון (חריש) איסוף מידע נדרש וכתובת תובנות (זריעה), העלאת שלל רעיונות (נביטה) ועד פיתוח קונספט סופי (הנצה) לקראת הגשה (פריחה).
על פי הנחיות אגף הבחינות עבור כל תלמיד שייבחן, יעלה בית הספר את תיק מחקר למערכת "שילובית" (המערכת של אגף הבחינות) בהתאם להנחיות אגף הבחינות כתנאי לקיום הבחינה.